

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ඉන්ඩිපෙන්ඩන්ට් ටෙලිවිෂන් නෙටවර්ක් ලිමිටඩ්හි 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගම විසින් බදු ක්‍රමය යටතේ අත්පත් කරගෙන ඇති ටොරින්ටන් ඉඩම සඳහා, 2010 සිට 2023 දක්වා තක්සේරු වාර්තා වලට අනුව, වසර 05 කට වරක් සිදු කර ඇති බදු ප්‍රතිශෝධන වලට යටත්ව බදු කුලී ගෙවීම් සිදු කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානය වන විටත් අපොහොසත් වී තිබුණි. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු හිඟ බදු කුලිය රු.50,805,000 ක් ව තිබුණු අතර එකඟ වූ පරිදි 2023 වර්ෂයේ සිට ඉදිරි වසර 10 ක් තුළ දී මාසිකව සමාන වාරික වශයෙන් ගෙවීමට සමාගම වෙත බැඳියාවක් ඇති වී තිබුණි. මෙම වටිනාකම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 61 ඡේදය ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස රු.43,391,250 ක්ද, ජංගම වගකීම් ලෙස රු.7,413,750 ක් ද වශයෙන් වර්ගීකරණය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් ඉන් බැහැරව මූල්‍ය වටිනාකම ජංගම වගකීම් යටතේ දක්වා තිබුණි.</p>	<p>වර්ෂයකට අඩු කාල සීමාවක් දක්වා ඇති වටිනාකම ජංගම වගකීම් ලෙසත්, වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාල සීමාවක් ගෙවීමට ඇති වටිනාකම දිගු කාලීන වගකීම් ලෙසත් සටහන් කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව ජංගම හා ජංගම නොවන වගකීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලැස්මෙහි වර්තමාන සේවා පිරිවැය සහ පොලී වියදමෙහි එකතු වටිනාකම රු.25,836,359 ක් ශුද්ධ ලාභයට හඳුනා ගෙන තිබුණු අතර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේ දී බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයට එම වටිනාකම පමණක් ගැලපිය යුතු වුවත් එම වටිනාකම සහ රු.32,097,455 ක ආයුගණක අලාභය ද ඇතුළත් කර එකතුව රු.57,933,815 ක් ගලපා තිබුණි.</p>	<p>මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයට ආයු ගණක අලාභය ද ගැලපිය යුතුව ඇත .ඒ අනුව පෙර වර්ෂ වල මෙන් මෙම වර්ෂයේදී ද ආයු ගණක අලාභය රු 32,097,455.ද ඇතුළත් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගලපා ඇති අතර එය නිවැරදි වේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී ශුද්ධ ලාභයට හඳුනාගෙන තිබූ වටිනාකම පමණක් ගැලපිය යුතුය.</p>
<p>(ඇ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 07 හි 31 සිට 42 දක්වා ඡේද ප්‍රකාරව සමාගම විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා ඇති මූල්‍ය උපකරණයන්හි අවදානම් විශ්ලේෂණය කර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 07 අනුව අවදානම් විශ්ලේෂණයේදී ද්‍රවශීලතාවය සම්බන්ධව යොමු වීමේදී වත්කම් වෙළඳ පොල අගය මත තක්සේරු කිරීමක් සිදු කිරීමට කටයුතු කර ඇත .ඒ අනුව මෙම වර්ෂයේදී වත්කම් තක්සේරු කිරීම සිදු කරනු ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය උපකරණ වල අවදානම් විශ්ලේෂණය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.</p>

(ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි විස්තරාත්මක සටහන් යටතේ දක්වා ඇති මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය 2018 වර්ෂයේ බලාත්මක වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 09 අනුව සිදු කළ යුතු වුවද සමාගම විසින් මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය 2018 වර්ෂයට පෙර කාලයට බලපැවැත්වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 39 අනුව සිදු කර තිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 09 අනුව අදාළ සහ ප්‍රයෝජනවත් සියළුම තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් හෙළිදරව් කර ඇත .

මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය, 2018 වර්ෂයේ බලාත්මක වූ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 09 අනුව සිදු කළ යුතුය.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20 හි 17 ඡේදය ප්‍රකාරව ක්ෂය වන වත්කමක් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් ලද රාජ්‍ය ප්‍රදානයක ක්‍රමක්ෂය හඳුනාගැනීමේදී, අදාළ වත්කමේ ක්ෂය වියදම හඳුනාගන්නා කාලසීමාවේදී ඊට සමානුපාතිකව රාජ්‍ය ප්‍රදානයට අදාළ ක්‍රමක්ෂය හඳුනාගතයුතු වුවත් 2022 වර්ෂයේදී මිලදී ගනු ලැබූ රු.11,055,346ක් වූ දේපළ පිරිසිදු උපකරණ සඳහා ගෙවීම් කිරීම වෙනුවෙන් 2023 වර්ෂයේදී ලද රාජ්‍ය ප්‍රදානයට අදාළ ක්‍රමක්ෂය වටිනාකම රු. 1,381,918 ක් 2023 වර්ෂයේදී වෙනත් ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලාභය එම වටිනාකමෙන් අධිකක්සේරු වී තිබුණු අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි රාජ්‍ය ප්‍රදාන ගිණුම් ශේෂය එම වටිනාකමින් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.

රාජ්‍ය ප්‍රදාන වලට අදාළ ක්‍රමක්ෂය මෙම වර්ෂයේදී පෙර වර්ෂ වල මෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගැලපීම සිදු කරන ලදී.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව ක්ෂය වන වත්කමක් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් ලද රාජ්‍ය ප්‍රදානයක ක්‍රමක්ෂය හඳුනාගැනීමේදී, අදාළ වත්කමේ ක්ෂය වියදම හඳුනාගන්නා කාලසීමාවේදී ඊට සමානුපාතිකව රාජ්‍ය ප්‍රදානයට අදාළ ක්‍රමක්ෂය හඳුනාගත යුතුය.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 21 ප්‍රකාරව, විදේශ මුදලින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ඉතුරුම් ගිණුමේ සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට මුදල් ශේෂය, එදිනට පැවති තැන් විනිමය අනුපාතය අනුව පරිවර්තනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් රු.1,580,294 ක වටිනාකමකින් එම ගිණුම් ශේෂය අඩුවෙන් දක්වා තිබුණු අතර එම වටිනාකමින් විනිමය හුවමාරු ලාභය ආදායම් ප්‍රකාශනයට හඳුනාගෙන නොතිබුණු නිසා වර්ෂයේ අලාභය එම වටිනාකමින් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.

මහ බැංකු වෙබ් අඩවියේ පවතින විනිමය හුවමාරු අගයන් අනුව පවතින්නේ 2023 දෙසැම්බර් මස 29 දින ශේෂයන් පමණි . එය 2023 වර්ෂය අවසාන දින අගය වේ . මේ අනුව මෙම අගය වන රු. 319,1762 යන අගය අප සතුව පැවති USD 12,734.29 න් ගුණ කර නියමිත පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වන ලදී.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව විදේශ මුදලින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ඉතුරුම් ගිණුමේ සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට මුදල් ශේෂය, එදිනට පැවති තැන් විනිමය අනුපාතය අනුව පරිවර්තනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.

(උ) වසන්තම් රූපවාහිනී නාලිකාව සඳහා 2019 වර්ෂයේ සිට විදේශ මුදලින් මිල දී ගන්නා ලද දේශීය සහ විදේශීය ටෙලිනාට්‍ය 09 ක විකාශය වූ කථාංග සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට ගෙවිය යුතුව පවතින හිඟ වටිනාකම ඇමෙරිකානු ඩොලර් 552,555 ක් ඉහත ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව එදිනට පැවති තැන් විනිමය අනුපාතය අනුව පරිවර්තනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් රු.66,877,990 ක වටිනාකමකින් උපවිත ගිණුම් ශේෂය අඩුවෙන් දක්වා තිබුණු අතර එම වටිනාකමින් විනිමය හුවමාරු

මෙහිදී වර්තමාන මුදලට ගෙවීම් නොකරන අතර ස්ථිර විනිමය අනුපාතයකට ගෙවීම් කරයි . වර්තමානයේ පවතින මුදල් ලැබීම් අනුව එදිනෙදා මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වා ගෙන යාම සඳහා මූලිකත්වය ලබා දීම සිදු කරයි . ඒ අනුව පෙර වර්ෂ වලදී මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වූ පරිදිම මෙම ගැලපීම සිදු කර ඇති අතර ගෙවීම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට ගෙවිය යුතුව පවතින හිඟ වටිනාකම එදිනට පැවති තැන් විනිමය අනුපාතය අනුව පරිවර්තනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.

අලාභය ආදායම් ප්‍රකාශනයට හඳුනාගෙන නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් වර්ෂයේ අලාභය එම වටිනාකමින් අවතක්සේරු වී තිබුණි.

සිදු කරන අවස්ථාවන්හිදී නියමිත පරිදි ගැලපීම සිදු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීම සිදු කරනු ඇත.

(ඌ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 24 අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සම්බන්ධව හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතු වුවද සමාගම විසින් ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ පුද්ගලයන් සම්බන්ධයෙන් අදාළ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සටහන් අංක 30 යටතේ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සම්බන්ධයෙන් අදාළ තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සම්බන්ධව හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුය.

(එ) නීත්‍යානුකූලව අයකරගැනීමේ හැකියාවක් නොමැති බවට දැක්වෙන, සේවක මුදල් වංචාවක් හේතුවෙන් අයවියයුතු රු.1,213,120ක මුදල, ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 37 ප්‍රකාරව අසම්භාව්‍ය වත්කමක් සේ සලකා සටහනකින් පමණක් හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් ඉන් බැහැරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ලැබියයුතු ශේෂයන් යටතේ දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ජංගම වත්කම් එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

සේවක මුදල් වංචාවක් නිසා ආයතනයට ලැබිය යුතු ශේෂය රු 1,213,120.ක් වන අතර මේ සඳහා නීතිමය පියවර ගෙන ඇතිමුත් එම සේවකයා ගෙන් අයකර ගැනීමට වත්කම් නොමැති බව නීති අංශයෙන් දන්වා ඇත . මෙම මුදල අය කර ගැනීමට නොහැකි නිසා අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කර අසම්භාව්‍ය වත්කමක් සේ සලකා සටහන් මඟින් හෙළිදරව් කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව අසම්භාව්‍ය වත්කම් සටහනක් මඟින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ඒ) කාර්මික ආරවුලකට අදාළව කම්කරු කොමසාරිස් ජෙනරාල් නමින් ලංකා බැංකුවේ තැන්පත් කරන ලද රු.42,635,021ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල තැන්පත් හා ලැබියයුතු දෑ තුළ ඇතුළත් කර තිබුණු අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 37 අනුව මේ පිළිබඳ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සටහනක් මඟින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

කාර්මික ආරවුලට අදාළව කම්කරු කොමසාරිස් ජෙනරාල් නමින් තැන්පත් කරන ලද මෙම මුදල මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල නියමිත පරිදි දක්වා ඇත .එය සටහන් මඟින් වැඩිදුරටත් හෙළිදරව් කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව සටහනක් මඟින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ඔ) ස්වේච්ඡා විශ්‍රාම ගැන්වීමේ ක්‍රමවේදය යටතේ විශ්‍රාම ගන්වන ලද නිලධාරීන් සඳහා ගෙවියයුතු වන්දි මුදල් පියවීම සඳහා ලබාදුන් රු.49,500,000ක රාජ්‍ය ප්‍රදානය, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය තුළ දක්වා තිබුණි. එම වන්දි මුදල් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දින වන තෙක් ගෙවීම් කර නොතිබුණි. ඒ පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 37 හි 80, 85 ඡේද ප්‍රකාරව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ වියදම් වෙනුවෙන් කරන ලද වෙන්කිරීම් හා ඒ වෙනුවෙන් ලද රාජ්‍ය ප්‍රදානය පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනහි සටහනකින් හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් ඉන් බැහැරව එම මුදල ගෙවියයුතු දෑ තුළ දක්වා ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කර තිබුණු අතර ඒ පිළිබඳ හෙළිදරව් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

ස්වේච්ඡා විශ්‍රාම ගැන්වීමේ ක්‍රමවේදය යටතේ විශ්‍රාම ගන්වන ලද නිලධාරීන් සඳහා ගෙවිය යුතු රු 49,500,000 රාජ්‍ය ප්‍රදාන භාණ්ඩාගාරයෙන් 2023 දෙසැම්බර් 31 දින ලැබී තිබුණි .ඒ අනුව 2023 වර්ෂයේදීම ගෙවීම සඳහා කාලයක් නොතිබුණු අතර එම සියළු මුදල් 2024 වර්ෂයේදී නියමාකාරයෙන් ගෙවා අවසන් කරන ලදී .එය සටහන් මඟින් හෙළිදරව් කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුකූලව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ වියදම් වෙනුවෙන් කරන ලද වෙන්කිරීම් හා රාජ්‍ය ප්‍රදානය පිළිබඳව සටහනක් මඟින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ඔ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 38 හි 25 සිට 27 දක්වා ඡේද ප්‍රකාරව සමාගම විසින් 2022 වර්ෂයේදී ලබාගන්නා ලද පිරිවැය රු.14,433,575 ක් වූ මූල්‍ය හා තොරතුරු කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය සහ රු.6,700,000 ක් පිරිවැය වූ මානව සම්පත් කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට සැපයුම්කරු විසින් ස්ථාපිත කර ඇති නමුත් සමාගම විසින් මෙම මෘදුකාංග වල එකතු වටිනාකම රු.21,133,575 ක් අස්පාඨය වත්කම් හා ණයහිමියන් ලෙස ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් අස්පාඨය වත්කම් එම වටිනාකමින් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. මූල්‍ය හා තොරතුරු කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය සඳහා ගෙවන ලද රු.4,310,073 ක් පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල තැන්පතු සහ අත්තිකාරම් යටතේ දක්වා තිබුණු අතර ඒ සඳහා සමාගම විසින් එහි ක්‍රම ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ රු.2,886,715 ක ක්‍රම ක්ෂය වියදම ආදායම් ප්‍රකාශනයට හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

මූල්‍ය හා තොරතුරු කළමනාකරණ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට මෘදුකාංග පද්ධතිය හා මානව අනුකූලව මෘදුකාංග සම්පත් කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතියේ පිරිවැය පද්ධතිය මේ වනවිට නියමිත පරිදි අස්පාඨය වත්කම් හා ස්ථාපිත කර අවසන් කර නොමැත . ණයහිමියන් ලෙස එය නොනිමි මට්ටමේ (work in progress) පවතී .මෙම අවස්ථාවේදී එම මෘදුකාංග පද්ධති වලට අවශ්‍ය වර්ධන කටයුතු සිදු කරමින් ආයතනයේ අවශ්‍යතාවය අනුව සකසමින් පවතී . මෙම මෘදුකාංග පද්ධති නිශ්චිත වශයෙන් ආයතනය තුළ ස්ථාපිත කළ පසු මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ක්‍රමක්ෂය හා නියමිත අනෙකුත් සටහන් යොදා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් සමාගමෙහි සේවකයින් හට, ලබානොගත් නිවාඩු සඳහා කළයුතු ගෙවීම් රු.18,522,547 ක් වුවත්, උපවිත වියදම ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි රු.20,819,655 ක් දැක්වීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී අලාභය රු.2,297,108 කින් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.	සේවකයන් ලබා නොගත් වෛද්‍ය නිවාඩු සඳහා දක්වා ඇති වටිනාකම නිවැරදි වන අතර ලාභය අවතක්සේරු වීමක් සිදුව නොමැත.	උපවිත වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී දේපල පිරිසත හා උපකරණ ඉවත්කිරීම් තුළින් රු.16,737 ක මුදලක් සහ මෝටර් රථයක් ඉවත් කිරීම තුළින් සමාගම වෙත රු.1,323,000 ක මුදලක් ලැබී තිබුණු අතර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේ දී දේපල පිරිසත හා උපකරණ ඉවත්කිරීම් වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහය රු. 2,783,383 ක් වශයෙන් දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහය රු.1,443,646 ක වටිනාකමින් වැඩියෙන් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණි.	සියලුම වත්කම් ඉවත් කිරීමෙන් ලද ආදායම මේ තුළ අන්තර්ගතව ඇති බව දන්වමි.	දේපල පිරිසත හා උපකරණ ඉවත්කිරීම් තුළින් ලද මුදල් නිවැරදිව ගණනය කර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දැක්විය යුතුය.

(ඇ) සමාගම සතු, පිරිවැය රු.8,976,339 ක් වූ වාහන 04 කින් රු.2,250,000 ක් වූ වාහනයක් 2023 වර්ෂයේදී විකුණා තිබුණි. එසේ වුවද මෙම වාහනවල පිරිවැය 2020 වර්ෂයේ සිට ගිණුම් වල දක්වා නොතිබුණි. ඒ අනුව ජංගම නොවන වත්කම් වල අගය 2020 දෙසැම්බර් 31 සිට 2023 ජනවාරි 01 දින දක්වා රු.8,976,339කින් හා 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.6,726,339කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

මෙම මෝටර් රථය විකිණීම සිදු කරනු ලබන අවස්ථාවේදී මෙයට අදාළ පිරිවැය මුළුමනින්ම ක්ෂය වී තිබුණි.

ආයතනය සතු වත්කම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතු ය.

(ඈ) විලම්භිත බදු වගකීම ගණනය කිරීමේ දී දේපල පිරියත හා උපකරණ වල ක්ෂය මත විලම්භිත බදු වගකීම් වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන් 17.1 යටතේ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

විලම්භිත බදු වගකීම විශ්ලේෂණයක් කරන 17.1 යටතේ දේපල පිරියත හා උපකරණ ක්ෂය වටිනාකමට පෙන්නුම් කිරීම මඟ හැරී ඇති අතර එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

විලම්භිත බදු වගකීම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සටහන් යටතේ දැක්විය යුතුය.

(ඉ) 2022 වර්ෂය තුළ විකාශය වූ ටෙලි නාට්‍යය 02 කට අදාළව 2023 වර්ෂයේදී ගෙවන ලද හිඟ මුදල් වටිනාකම රු. 2,296,000 ක් 2022 වර්ෂය ට අදාළ දේශීය වැඩසටහන් මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය තුළ හඳුනාගත යුතු වුවත්, 2023 වර්ෂයේ දේශීය වැඩසටහන් මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය යටතේ හඳුනාගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලාභය එම වටිනාකමින් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.

2022 වර්ෂය තුළ විකාශය වූ ටෙලි නාට්‍ය සඳහා ගෙවීම් එම වර්ෂයට උපවිත කර ඇති අතර වැරදීමකින් එම ගෙවීම් 2023 වර්ෂයේ සිදු කිරීමේදී දේශීය වැඩසටහන් මිලදී ගැනීම පිරිවැය යටතේ ගිණුම් ගත වී ඇත . ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ පිරිවැය නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(ඊ) ස්වාධීන රුපවාහිනී සේවයේ ණය ගැති ගිණුම් වලට වැරදීමකින් සටහන් කර තිබුණු රු.1,866,829ක වටිනාකමක් සහ දෙපාර්ශවය විසින් සේවා හුවමාරු කරගැනීම නිසා ගිණුම් වලින් ඉවත් වියයුතු රු.4,193,100 ක වටිනාකමක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් ගිණුම්වල ලැබියයුතු ශේෂයක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ණයගැති වටිනාකම රු. 6,059,929 කින් අධිකක්සේරු වී තිබුණු අතර එම වටිනාකම මත භානිකරණ අලාභ ගණනය කිරීම හේතුවෙන් රු.4,544,947 කින් සමුච්චිත අලාභ වැඩිවීම තුළින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි රඳවාගත් ලාභ අඩුවෙන් නිරූපණය වී තිබුණි.

පරිගණක පද්ධතියේ දෝෂමය තත්වයක් මත ඉන්වොයිස් පත්‍රයක් වැඩිපුර ගිණුම්ගත වීමෙන් මෙම තත්වය ඇති වී ඇත. අදාළ අනුමැතිය ලබා ගෙන ණය ශේෂ ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි . තවද ප්‍රතිවෙළඳ ගනුදෙනු මත අයවිය යුතු රු.4,193,100 ක මුදලක් පෙන්නුම් කළත් සත්‍ය වශයෙන්ම දෙපාර්ශවයෙන්ම සේවා ලබා ගෙන ඇති අතර ඉදිරියේදී අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගෙන එය පොත් වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි.

ණය ගැති ශේෂ හා භානිකරණ අලාභ නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට සමාගම විසින් ගෙවියයුතු පාරිතෝෂික වියදම හා ගෙවියයුතු සමාජ ආරක්ෂණ බදු මුදල පිළිවෙලින් රු.17,882,595ක් හා රු. 5,837,751ක් වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවියයුතු දෑ යටතේ එම වටිනාකම් පිළිවෙලින් රු. 2,328,743ක් හා රු.346,132ක් වශයෙන් දක්වා තිබුණු අතර ඉතිරි ශේෂයන්, අනෙකුත් ගෙවියයුතු දෑ යටතේ දක්වා තිබුණි. තවද උපවිත විගණන ගාස්තු රු.5,498,986 ක් ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවියයුතු දෑ තුළ දක්වනු වෙනුවට වෙන්කිරීම් හා උපවිත වියදම් තුළ දක්වා තිබුණි.

පෙන්වා දී ඇති පරිදි ඉදිරියේදී අදාළ පරිදි වර්ගීකරණය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවිය යුතු දෑ වටිනාකම නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.

(ඌ) ගිවිසුම් කාලය අවසන් වූ, 2011 වර්ෂයේ මිල දී ගෙන තිබුණු රු.1,037,763 ක් වටිනා ඉංග්‍රීසි චිත්‍රපට 12ක් වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත කරනු වෙනුවට ඉදිරියට කරනලද ගෙවීමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම නිසා ජංගම වත්කම් හා රඳවාගත් ඉපයුම් එම වටිනාකමන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

මෙම මුදල චිත්‍රපට සඳහා ගෙවන අත්තිකාරම් මුදලකි .එම චිත්‍රපට මිලදී ගෙන ඇත්තේ ප්‍රයිම් ගුවන්විදුලියේ විකාශය සඳහා වන අතර එම නාලිකාව අත්හිටවූ බැවින් විකාශනය කිරීමට නොහැකි වූ අතර අනෙකුත් නාලිකා වල ද විකාශනය කිරීමට නොහැකි විය. මෙම චිත්‍රපට විකාශන ගිවිසුම් කාලය අවසන් වී ඇත.

වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත තළ යුතුය.

(එ) රාජ්‍ය ආයතනයකට සපයා නොතිබුණු සේවාවන් වෙනුවෙන් නිකුත් කරන ලද රු.4,105,500 ක ඉන්වොයිස් වටිනාකමක් ණයගැති ශේෂය තුළ ඇතුළත්ව තිබුණු අතර එම වටිනාකම නිරවුල් කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී ද කටයුතු කර නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් ණයගැති වටිනාකම එම වටිනාකමින් අධිකක්සේරු වී තිබුණු අතර ඒ මත භානිකරණ අලාභ ගණනය කිරීම හේතුවෙන් රු.3,079,125 කින් සමුච්චිත අලාභ වැඩිවීම තුළින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි රඳවාගත් ලාභ අඩුවෙන් නිරූපණය වී තිබුණි

මෙම ආයතනය අහෝසි වී ඇති අතර , මුදල් ලබා ගැනීමට අදාළ අංශ සම්බන්ධ කර ගෙන කටයුතු කළත් අපහසු විය .ඉදිරියේදී විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේ නිර්දේශය ලබා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව පොත් වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

සපයා නොමැති සේවාවන් වෙනුවෙන් ඉන්වොයිස් නිකුත් නොකළ යුතු ය. ණයගැති ශේෂ නිවැරදිව ගිණුම් වල දැක්විය යුතුය.

1.5.3 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් නිකුත් කරන ලද ඉන්වොයිස් වටිනාකම් සහ ගුවන් කාලයට අදාළ රේට්කාඩ් වටිනාකම් සැසඳීමේදී, රේට්කාඩ් වටිනාකම රු.129,461,000 ක් වූ වෙළඳ දැන්වීම් වලට අදාළ ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු. 10,286,795 ක් වූ අතර සේවාදායකයන් වෙත සියයට 81- 98ක් වැනි ඉතාමත් අතෘත්වික ඉහළ වට්ටම් ලබා දී තිබුණි. වැඩිම ආදායමක් ඉපයියහැකි ගුවන් කාලය තුළදීද මෙලෙස ඉතා ඉහළ වට්ටම් පිරිනැමීම තුළින් සමාගමේ ආදායම් ඉපයීමේ මාර්ග දැඩි ලෙස සීමා වීමට හේතු වී තිබුණි. තවද නියෝජිත ආයතන විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන දැන්වීම් විකාශනයට අදාළ උපලේඛන සඳහා, සහකාර කළමනාකරු (අලෙවි), උපලේඛන අංශ ප්‍රධානී, අලෙවි අංශ ප්‍රධානී ආදී වශයෙන් අනුමැතීන් ලබාගතයුතු වුවද ඒ සඳහා සහකාර කළමනාකරු (අලෙවි) හෝ අලෙවි අංශ ප්‍රධානියා හෝ අනුමැතිය ලබා නොතිබුණු අවස්ථා පැවතුණි.</p>	<p>මෙසේ සිදු කරනු ලබන්නේ අප සමඟ නිරන්තරයෙන් ගනුදෙනු කරන ප්‍රධාන ඒජන්සි ආයතන වලින් ලැබෙන දැන්වීම් සඳහාය . වර්තමානයේදී එම දුර්වලතා නිවැරදි කර ඇති බව කාරුණිකව දන්වමි.</p>	<p>වැඩිම ආදායමක් ඉපයිය හැකි ගුවන් කාලය තුළ සේවාදායකයන් වෙත අතෘත්වික ඉහළ වට්ටම් ලබා නොදිය යුතු ය.සමාගමේ ආදායම් ඉපයීම මාර්ගදැඩි ලෙස සීමා නොකළ යුතු ය.දැන්වීම් විකාශනයට අදාළ උපලේඛන සඳහා නිසි අනුමැතිය ලබාගත යුතු ය.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වෙන වෙළඳ ලැබියයුතු ශේෂය රු.905,105,718 ක් වූ අතර ඉන් ස්වාධීන රූපවාහිනී සේවයෙහි වර්ෂ පහ ඉක්මවූ ශේෂය රු. 222,661,338ක් විය. වසන්තම් රූපවාහිනී නාලිකාවේ, ලක්භඩ් ගුවන් විදුලි නාලිකාවේ හා වසන්තම් ගුවන්විදුලි නාලිකාවේ වසර ඉක්මවූ ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු.46,033,464ක්, රු.8,906,832ක් හා රු.1,503,744ක් විය. එම ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද කටයුතු කර නොතිබුණු අතර රු.1,358,640 ක වටිනාකමකින් යුතු ණයගැති ශේෂය සඳහා පමණක් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණි.</p>	<p>.මේ වන විට රු.මි 19 .7 ක් පමණ ප්‍රමාණයකට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග සඳහා නීති අංශයට යොමු කර ඇති අතර ඉන් රු.මි. 5 ක පමණ ප්‍රමාණයකට නීති කටයුතු අවසන් කර ඇත .විවිධ හේතු මත ඉතිරි ප්‍රමාණයේ නීතිමය කටයුතු ප්‍රමාද වී ඇත.2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේදී ආදායමේ සියයට 20 ක පමණ වර්ධනය වීම හේතුවෙන් ණයගැති ශේෂය වැඩි වී ඇති බව දන්වමි.</p>	<p>ණය ගැති ශේෂ නොපමාව අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු ය.</p>
<p>(ආ) 2009 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ගෙනඑමින් පවතින එකතු වටිනාකම රු.18,795,407ක් වූ ලැබියයුතු ශේෂය අයකරගැනීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම වර්ෂයේදී මෙම ශේෂය සම්බන්ධව අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාගෙන විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේ නිර්දේශය ලබා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව අදාළ ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>ලැබියයුතු ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා නොපමාව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

<p>(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට දෙදෙනෙකුගෙන් සමන්විත ප්‍රතිවෙළඳ ණය ගැනි ශේෂ එකතු වටිනාකම රු.28,824,030 ක් වූ අතර සමාගම විසින් අදාළ සේවාවන් සපයා නොගැනීම හේතුවෙන් වර්ෂ 05 ඉක්මවා ඇති ප්‍රතිවෙළඳ ණය ගැනි ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.17,288,1678 ක් වී තිබුණි. මෙම ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දීද කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>ප්‍රති වෙළඳ ගනුදෙනු වලට අදාළ ප්‍රති වෙළඳ ශේෂ අයකර සේවය ලබා ගැනීම තහවුරු කෙරෙන ඉන්වොයිස් පත් හා ලිපිලේඛන ගැනීම සඳහා නියමිත පරිදි නොලැබීම හේතුවෙන් නොපමාව කටයුතු කළ යුතු ය. මෙම ශේෂ කළක් තිස්සේ පොත්වල පෙන්නුම් කර ඇත . ඉදිරියේදී අදාළ වක්‍රලේඛ වලට අනුව දීර්ඝ කාලයක් පවතින ප්‍රතිගනුදෙනු ශේෂයන් කපා හැරීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>
---	--

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2004 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා විවිධ ආයතන සමඟ එළැඹී ප්‍රති වෙළඳ ගිවිසුම් වලට අදාළ සේවා නොසැපයීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිට රු.70,702,230ක් ප්‍රති වෙළඳ ණයහිමියන් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණු අතර මෙම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි. ඉන් වර්ෂය ඉක්මවූ ශේෂය රු.69,702,230ක් හෙවත් සියයට 98.5කි.</p>	<p>ප්‍රති වෙළඳ ගනුදෙනු වලට අදාළව සේවා හෝ භාණ්ඩ බාහිර පාර්ශවයන් ගෙන් ලබා ගෙන ඇති අතර ගුවන් කාලය ආයතනයෙන් ලබා දී නොමැත . එම නිසා ආයතනයට පාඩුවක් සිදුවී නොමැති අතර මෙම වර්ෂයේදී විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේ නිර්දේශය ලබා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව ගිණුම් වලින් ඉවත් කර නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. මෙය ආයතනයේ අලාභදායී තත්වය අඩුවීමට හේතුවේ.</p>	<p>ප්‍රති වෙළඳ ගනුදෙනු වලට අදාළ සේවා සපයා ණයහිමි ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වෙන රු.200,524,492 ක් වූ වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ ශේෂය තුළ එකතු වටිනාකම රු.1,220,239ක් වූ ණයහිමි ශේෂ 25ක් වසර 10කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙනඑමින් පැවති අතර එම වටිනාකම හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>රු 1,220,239.අගයට අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>දිගු කාලයක් තුළ ඉදිරියට ගෙන එමින් පවතින ශේෂ හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.</p>
<p>(ඇ) විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ යටතේ දැක්වෙන රඳවා ගැනීම් එකතු වටිනාකම රු.3,661,576 ක් වූ අතර ඉන් රු. 3,590,857 ක් වසර 5 කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙනඑමින් පැවතුණි.</p>	<p>රඳවා ගැනීම් වලින් අවුරුදු 3කට පෙර අගයන් 2024 වර්ෂයේදී ගැලපීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>දිගු කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පවතින රඳවාගැනීම් ශේෂ හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.</p>
<p>(ඈ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ස්වාධීන රුපවාහිනී නාලිකාවේ රු. 197,343,665ක් වූ මුළු වෙළෙඳ ණයහිමි ශේෂය තුළ ඇතුළත් වසර 1 න් 3 න් අතර ශේෂය රු. 16,448,517 ක් ද වසර 4-6 අතර ශේෂය රු. 26,460,747 ක් ද වසර 7 – 10 අතර රු. 33,792,289 හා වසර 10 ට වැඩි ශේෂය රු.49,939,178 ක් ද වූ අතර එම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී කටයුතුකර නොතිබුණි.</p>	<p>මාසිකව මුදල් ලැබීම අනුව එදිනෙදා කටයුතු පවත්වා ගෙන යාමට මූලිකත්වය ලබා දෙමින් අනෙකුත් ණය හිමි ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර ගෙන යනු ලබන බව දන්වමි.</p>	<p>ණය හිමි ශේෂ සනාථ කරගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.</p>

(ඉ) යටියන්තොට විකාශනාගාරයට අයත් ඉඩම සඳහා බදු යටියන්තොට හා අනෙකුත් හිඟ බදු මුදල් ගෙවා ප්‍රතිශෝධන වලට යටත්ව ගෙවීම් සිදු නොකිරීම විකාශනාගාරයට අයත් ඉඩම් සඳහා දැමීමට කටයුතු කළ හේතුවෙන් සමාගම විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ මුදල් වශයෙන් ඇති වටිනාකම, යුතු ය. ගෙවිය යුතු හිඟ මුදල රු.5,148,080 ක් ව තිබුණු අතර මාසික මුදල් ලැබීම් අනුව එදිනෙදා මෙම වටිනාකම ද ඇතුළුව එදිනට විකාශනාගාර වල බදු ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වා ගැනීම ඉඩම් වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු මුළු වටිනාකම සඳහා ගෙවිය යුතු ගෙවීම් කිරීමෙන් රු.18,511,280 ක්ව තිබුණි. පසු ගෙවීම සිදු කරනු ලබයි .ඒ අනුව ඉදිරියේදී මෙම හිඟ මුදල අඩු කර ගැනීමට නියමිතයි.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි යොමුව	ආදියට	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2015 මැයි 25 දිනැති අංක PED 1/2015 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍ර ලේඛය , 2016 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති PED 1/2015(i) හා 2022 ජනවාරි 14 දිනැති PED 1/2015(ii) වක්‍රලේඛය	සමාගමේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ප්‍රවාහන දීමනාවක් ඉන්ධන දීමනාවක් අතර ඊට වාහනයක් ද එම පරිහරණය වෙනුවෙන් වටිනා ඉන්ධන ලීටර් 2786 ක් ද පරිභෝජනය කර තිබුණි.	රාජ්‍ය ආයතනවල ක්‍රියාත්මක වන වක්‍රලේඛ අමතරව ආදායම් වර්ධනය ගැනීමට, ආයතනයේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට හා අවශ්‍යතාවයන් මුල් කරගෙන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය යම් යම් තීරණ ගනු ලබයි .මේ අනුව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල තීරණ අංක 259 /22 අනුව සභාපතිවරයාට සීමා රහිතව ඉන්ධන ලබා ගැනීමට අනුමැතිය දී ඇත.	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.	
	නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අලෙවි) විසින් අනුමත සීමාව ඉක්මවා වැඩිපුර ඉන්ධන ලීටර් 1135 ක් පරිහරණය කර තිබුණි. එම ඉන්ධන ප්‍රමාණයේ වටිනාකම රු.392,722 ක් වූ අතර පරිහරණය කරනු ලබන ඉන්ධන සඳහා මාසිකව අදාළ නිලධාරියාගේ වැටුපෙන් මුළු වටිනාකම රු.192,901 ක් අයකර ගෙන තිබුණ ද ඉතිරි රු. 199,821 ක වටිනාකමක් අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරි මාස කිහිපයක් තුළ මෙම වැඩිපුර පරිහරණය කරන ලද ඉන්ධන ඔවුන්ගේ වැටුපෙන් අඩු කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.		

<p>(ආ)1999 ඔක්තෝබර් 08 දිනැති 22/29 රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛය</p>	<p>වාහනයක් අනුයුක්ත කරනු ලැබීමට සුදුසුකම් ලබන නිලධාරියකුට කල් දැමිය නොහැකි හදිසි නිල රාජකාරියක් සඳහා වාහනය පැදවීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව අදාළ ආයතන ප්‍රධානියා පෞද්ගලිකව සෑහීමට පත්වන්නේ නම් පමණක් නිල වාහනයක් පැදවීමට එවැනි අයකුට අවසර දිය හැකි නමුත් නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (ප්‍රවාහන) වෙත වෙන්කර තිබුණු නිල වාහනය ආයතන ප්‍රධානියාගේ අවසරයෙන් තොරව අදාළ නිලධාරියා විසින්ම රැගෙන ගොස් තිබුණු අවස්ථා පැවතුණි.</p>	<p>නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (ප්‍රවාහන හා කාලීන සිදුවීම්)සඳහා අනුයුක්ත කර ඇති රථය සඳහා නිල රියදුරු මහතෙකු නිතරම සේවයේ යෙදවීමට ආයතනයේ ප්‍රවාහන අංශය සතු රියදුරු සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, ආයතනයේ රියදුරු සංචිතයේ රියදුරන් නොමැති අවස්ථාවක මෙම නිලධාරී මහතාගේ රාජකාරී ගමන් සඳහා සහ නිවෙස් වෙත යෑම හා පෞද්ගලික කටයුතු සඳහා වාහනය පැදවීමට අවසර ලබාදීම ආයතයට ලාභදායී සහ ඵලදායී වේ.</p>	<p>වකුලේඛ විධිවිධාන වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.</p>
--	---	--	--

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.213,739,466 අලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු. 361,564,273 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු.147,824,807 කින් පහළයාමක් නිරීක්ෂණය විය. ඉකුත් වර්ෂයන්ට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නිෂ්පාදන ආදායම් රු.110,926,325 ක් එනම් සියයට 1495 කින් අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළ යාම මෙම අලාභය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

2022 වර්ෂයේ දී රු.1,394,783,090 ක් වූ ගුවන් කාල විකුණුම් ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.1,385,459,165 ක් වූ අතර එය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 1 ක අඩුවීමකි. අනෙකුත් ආදායම් 2022 වර්ෂයේ දී රු.138,847,672 ක් ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.215,718,957 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 36 කින් වැඩි වී තිබුණි. ශුද්ධ මූල්‍ය ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.70,597,357 ක් වූ අතර 2022 වර්ෂයේ දී රු.54,907,485 ක් එනම් සියයට 29 ක වැඩිවීමකි. එමෙන්ම 2022 වර්ෂයේ දී රු.579,015,447 ක් වූ වැඩසටහන් වියදම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.541,971,692 ක්ව තිබූ අතර එනම් සියයට 6 කින් වැඩසටහන් වියදම් අඩු වී තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අලෙවි වියදම් රු.97,563,953 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 97,326,223 ක් වූ අලෙවි වියදම් සියයට 0.2 කින් වැඩි වී තිබුණි. 2022 වර්ෂයේ වෙනත් මෙහෙයුම් සහ පරිපාලන වියදම් රු.1,282,361,160 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.1,268,848,083 ක් එනම් පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 1 ක අඩුවීමකි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගම විසින් විකාශනාගාර කුළුණු දුරකථන සමාගම් වෙත බදු දීමේ දී දුරකථන සමාගම් සමඟ එළඹී බදු ගිවිසුම් 05 ක් අවලංගු වීමෙන් පසුව එළඹෙන කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව එම ගිවිසුම් අළුත් කිරීමකින් තොරව සන්නිවේදන පහසුකම් සැපයීමට කටයුතු කර තිබුණි. තවද සන්නිවේදන පහසුකම් සැපයීම වෙනුවෙන් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට දුරකථන සමාගම් වලින් අයවිය යුතු හිඟ ශේෂය රු.19,971,680 ක් ව පැවතුණි.</p>	<p>සන්නිවේදන කුළුණු කුලියට දීම සම්බන්ධව ඇතැම් සේවාදායක ආයතන වල ගිවිසුම් අළුත් කිරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින අතර එම ගිවිසුම් අළුත් කරන තුරු සේවා සැපයීම දිගටම සිදු කරන ලදී . සේවාදායකයන්ගෙන් ලැබිය යුතු මුදල් මේ වනවිට අය වෙමින් පවතින බව දන්වමි.</p>	<p>විධිමත් ගිවිසුම් වලට එළඹීමට කටයුතු කළ යුතු අතර අයවිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු ය.</p>
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමට එරෙහිව අපහාස වන්දි නඩු 01 ක් පවරා තිබුණු අතර ඒ සඳහා ඉල්ලුම් කරන ලද වන්දි මුදල රු. 50,000,000 ක් විය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ මාධ්‍ය මගින් වික්‍රම ප්‍රදර්ශනය කිරීම , බෙදා හැරීම හෝ විකිණීමට ඇති අයිතිවාසිකම සමාගම විසින් කඩ කිරීමට එරෙහිව නඩු 06 ක් සහ සමාගමට එරෙහිව වික්‍රම බුද්ධිය දේපල නඩු 05 ක් පවරා තිබුණු අතර එම නඩු සඳහා ඉල්ලා ඇති වන්දි මුදල පිළිවෙලින් රු.490,000,000 ක් සහ රු. 20,325,000 ක් විය. වෙනත් කරුණු සඳහා නඩු 03 ක් ද සමාගමට එරෙහිව පවරා තිබුණු අතර ඒ සඳහා වන්දි මුදල රු.15,000,000 කි. මෙම නඩු කටයුතු සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී රු. 5,227,617 ක වියදමක් දරා තිබුණු අතර 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 125 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.</p>	<p>2023 වර්ෂයේදී එක් එක් දිනයන් හිදී නඩු කටයුතු සාමාන්‍ය පරිදි සිදු වීමත් 2022 , වර්ෂයේ කැඳවීම් අවස්ථාවේ තිබූ නඩු 2023 වර්ෂයේ විභාග සඳහා නියම වීමත් , ආර්ථික අර්බුදයන් සමඟ සියළුම වියදම් ඉහළ ගිය බැවින් නීති ගාස්තු ද අදාළ ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිඥවරුන් විසින් 2023 වර්ෂයේ ඉහළ දැමීම 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේ නීති කටයුතු සඳහා දරා තිබූ වියදම ඉහළ යාමට හේතුව වී ඇත.</p>	<p>බාහිර පාර්ශවයන් සමාගමට විරුද්ධව නඩු පැවරීමට බලපාන කරුණු අවම වන පරිදි සමාගම කටයුතු කිරීමට වගබලා ගත යුතු ය.</p>

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු අනුව සමාගම 2023 ජනවාරි 01 සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලය තුළදී දේශීය ටෙලි නාට්‍ය 20 ක් රු.310,310,000 ක පිරිවැයකට මිලදී ගෙන විකාශනය කර තිබුණු අතර ඉන් ටෙලි නාට්‍ය 14 ක් විකාශනය මගින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.65,415,985 ක අලාභයක් ලබා තිබුණි.</p>	<p>ආයතනයට ලැබෙන මුළු ආදායමෙන් සියයට 80 - සියයට 85 ක ප්‍රමාණයක් ලැබෙන්නේ ටෙලි නාට්‍ය විකාශය කිරීමෙනි . ටෙලි නාට්‍ය ආදායම ලෙස සලකන්නේ සමස්ථ ටෙලි නාට්‍ය වලින් ලද ආදායම සමස්ථ ටෙලි නාට්‍ය සඳහා වියදම් වූ මුදල සමඟ සසඳා බැලීමෙන් වන අතර එක් එක් නාට්‍ය වලට වෙන වෙනම නොවන බව සඳහන් කරමු.</p>	<p>අලාභ ඇතිවීම වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

- (ආ) සමාගමෙහි ස්කන්ධ ප්‍රාග්ධනය 2015 වර්ෂයේ රු. 3,198,499,721 ක් වූ අතර 2022 වර්ෂයේදී රු.654,161,058 ක් වූ ස්කන්ධ ප්‍රාග්ධනය සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.489,921,592 දක්වා අඛණ්ඩව අඩු වී තිබුණි. සමාගම 2016 වර්ෂයේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා රු. 107,189,266 ක් සිට රු. 361,564,271 ක් දක්වා අලාභ ලබා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.213,739,466 ක් වශයෙන් අඛණ්ඩව අලාභ ලබා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්වාධීන රුපවාහිනී සේවයේ අලාභය රු.180,808,436 ක් වූ අතර ඒ යටතේ පවතින වසන්තම් ටීවී, අයිටීඑන් එෆ්එම්, අලාභයන් පිළිවෙලින් රු.9,882,712 සහ රු.27,816,668 ක් විය.
- (ඇ) නියමිත දිනට විදුලි බිල්පත් නොගෙවීම හේතුවෙන් පොලී වියදම ලෙස රු.1,000,242ක් අමතර වියදමක් දැරීමට සමාගමට සිදුව තිබුණු අතර නියමිත දිනට වියදම් නොපියවීමෙන් පැන නැගිය හැකි අලාභ වලක්වාගැනීම කෙරෙහි කළමනාකරණයේ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුව නොතිබුණි.
- 2022 වර්ෂයේදී ශුද්ධ අලාභය රු. 361,564,273 වන විට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මෙහෙයුම් අලාභය රු. 164,239,466 විය. එය පෙර වසර හා සැසඳීමේදී සියයට 54 කට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයකින් අලාභදායී තත්වය අඩු කර ගැනීමට හැකි වී ඇත.
- 2023 වර්ෂයේදී අලාභ තත්වය අඩු කර ගනු ලැබුවද අලාභ තත්වයන් හේතුවෙන් ස්කන්ධ ප්‍රාග්ධනය අඩු වී ඇති නමුත් 2024 වර්ෂයේදී ලාභදායී මට්ටමට ලඟා කර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. ඒ අනුව 2023 වර්ෂය සඳහා සැසඳීමේ 2024 වර්ෂයේ ආදායමේ වර්ධනයක් සිදුව ඇත.
- විදුලිය විසන්ධි කිරීමක් සිදු නොවන පරිද්දෙන් නියමිත දින වලට විදුලි බිල්පත් ගෙවීම් සිදු කරමින් පවතී. මේ සම්බන්ධයෙන් කළමනාකාරීත්වයේ අවධානය යොමු කර ඇති බව දන්වමි.
- ගෙවිය යුතු විදුලි බිල්පත් නියමිත දිනට ගෙවීම තුළින් අමතර වියදම් ඇතිවීම වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු ය.

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ උෞන උපයෝජිත දේපල, පිරිසත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් 2015 වර්ෂයේ මිලදීගත් රු. 1,588,500 ක් වූ Hot Swappable Power Distribution Rack යන්ත්‍රයක් මිලදී ගත් දින සිට සහ 2010 වර්ෂයේ මිලදී ගන්නා ලද පිරිවැය රු. 1,218,274 ක් වූ Aros Flexus FT- 30 ,30KVA UPS System යන්ත්‍රය වසර 04 ක පමණ කාලයක සිට භාවිතයකින් තොරව නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.</p>	<p>Hot Swappable Power Distribution Pack යන්ත්‍රයක් සවිකරනු ලැබුවද ඊට අදාළ අනෙකුත් උපකරණ රජයේ ආනයන සීමා කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය හා ආයතනය තුළ පැවති මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් එය ක්‍රියාත්මක මට්ටමට පත් කිරීමට නොහැකි විය.</p> <p>30KVA UPS System අකුණු සැර මත අක්‍රීය වී ඇත. රක්ෂණ වන්දි ලබාගැනීම සඳහා අවුරුදු 1½කට වැඩි කාලයක් ගත විය. ඉන්පසු ආනයන සීමා කිරීම හේතුවෙන් තවත් අවුරුද්දක් පමණ කාලයක් ගත වූ අතර ඩොලර් වල පවතින අර්බුදකාරී තත්වය හේතුවෙන් මීට අදාළ අමතර උපකරණ ලබාගැනීමට නොහැකි තත්වයක් උද්ගතව පවතී.</p>	<p>වත්කම් උපරිම කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුතුව උපයෝජනය කළ යුතු ය.</p>